

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ας μου επιτραπεί ν' αρχίσω με κάτι προσωπικό. Όταν οι συνάδελφοι Δημήτρης Δημητρόπουλος και Ευδοκία Ολυμπίτου μου ζήτησαν να προλογίσω την έκδοση που προέκυψε από τη σεμιναριακή συνάντηση της Ερμούπολης για την αλιεία, αναρωτήθηκα καθ' εαυτόν τι θα μπορούσα να πω για το θέμα. «Τι ξέρω εγώ από ψάρεμα;» ήταν η πρώτη μου αντίδραση. Με χαρά βεβαίως, έχοντας επίγνωση της σημασίας της αλιείας για την ζωή της ελληνικής κοινωνίας στη μακροτάτη ιστορική διάρκεια, δέχτηκα την ένταξη της συλλογής στη σειρά των *Τετραδίων Εργασίας*. Όταν ήλθε η στιγμή να ξεφυλλίσω το βιβλίο, η αρχική επιφυλακτικότητα πολύ γρήγορα εξατμίστηκε. Διατρέχοντας τις επιμέρους συμβολές στον τόμο ανακαλύπτει ο αναγνώστης ένα θέμα συναρπαστικό, κυρίως λόγω της μακροτάτης διαχρονικής παρουσίας της συγκεκριμένης δραστηριότητας στις θάλασσες του ελληνικού κόσμου και λόγω της πολλαπλότητας των όψεων του φαινομένου και των επιπέδων επί των οποίων είναι δυνατόν να αντιμετωπιστεί. Η πολυμέρεια του θέματος το καθιστά σε επίπεδο επιστημονικής διαπραγμάτευσης και κατεξοχήν επιδεκτικό διεπιστημονικών προσεγγίσεων και αυτό συνιστά ένα από τα πιο αξιόλογα επιτεύγματα της παρούσας έκδοσης. Με την περισσή σεμνότητα που τους χαρακτηρίζει, οι δύο επιμελητές, ακριβοί φίλοι και συνεργάτες στο Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών, σπεύδουν να απαρτιδώσουν τις πολυάριθμες πλευρές της ιστορίας της αλιείας που απουσιάζουν από την παρούσα συναγωγή. Είναι αλήθεια ότι η πολυμέρεια του θέματος είναι ανεξάντλητη, οπότε και κάθε συλλογική προσπάθεια όσο περιεκτική και αν επιχειρήσει να είναι, δεν μπορεί ποτέ να είναι εξαντλητική. Αυτό που έχει σημασία στην έρευνα όμως είναι η χαρτογράφηση του πεδίου, η επισήμανση της θεματολογίας και των ζητημάτων και η δοκιμή αναμέτρησης με μερικά από αυτά. Θα μπορούσα προσωπικά να δηλώσω το ενδιαφέρον μου για πολλά τέτοια ζητήματα: τη θέση της αλιείας στη βυζαντινή κοινωνία και τη σχέση της με τη θρησκευτική ζωή και το νηστειοδρό-

μιο της Ορθόδοξης Εκκλησίας, που αποτελεί τόσο καθοριστικό συντελεστή της νοοτροπίας, της καθημερινής ζωής αλλά και της οργάνωσης της οικονομίας στη Μεσαιωνική κοινωνία της Ανατολικής Μεσογείου, ένα στοιχείο της κοινωνικής εμπειρίας και του συστήματος των αξιών που επιβιώνει ως τις ημέρες μας. Θέματα σαν και αυτό και άλλα πολλά θα μπορούσαν να απασχολήσουν τη συνέχεια της ερευνητικής προσπάθειας που εγκαινιάζει αυτός ο τόμος των *Τετραδίων Εργασίας* του ΙΝΕ. Και αυτός είναι και ο προορισμός και η επιστημονική αποστολή του Ινστιτούτου που είναι ταγμένο στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών της χώρας να υπηρετεί την έρευνα επιτελικά, ανοίγοντας πεδία αναζήτησης, και προτείνοντας προς διερεύνηση κεφάλαια της συλλογικής εμπειρίας, των οποίων οι εκβάσεις και τα αποτελέσματα συνεισφέρουν με μικρές ή μεγαλύτερες, αλλά πάντοτε υπεύθυνες, συμβολές στην αυτογνωσία της ελληνικής κοινωνίας.

Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης